وەزارەتی ناوخۆ

ژمارە:٤٦٩٨ لە ٢٠٢٢/٢/٢٢

بەیانی ژمارە (٧)ی ساڵی ٢٠٢٢
شۆڕکردنەوەی دەسەڵاتەکان بۆ بەڕێوەبەرە گشتییەکان

بەمەبەستی جێبەجێکردنی فەرمانی سەرۆکی حکومەتی هەرێمی کوردستان ژمارە (١٩٢٢) لە ٢٠٢٢/٢/٢ تایبەت بە بەرجەستەکردنی شۆڕکردنەوەی دەسەڵات و بنەمای لامەرکەزییەت لە بەڕێوەبردندا و بەپێی ئەو دەسەڵاتەی پێمان دراوە لە مادده (٣) برگە (١) لە یاسای وەزارەتی ناوخۆ ژمارە (٦)ی ساڵی ٢٠٠٩ و لەبەر بەرژەوەندی گشتی بڕیارماندا بە دەرچوواندنی ئەم بەیانەی خوارەوە:

یەکەم: دابەزاندنی ئەم دەسەڵاتانەی کە لە خوارەوە دیارکراون سەبارەت بە فەرمانبەرانی ڕاژەی شارستانی بۆ بەڕێوەبەرە گشتییەکانی وەزارەتی ناوخۆ لە سنووری پارێزگاکان و ئیدارە سەربەخۆکان و ئەو بەڕێوەبەری فەرمانگە و بەڕێوەبەرایەتییانەی سنووری پارێزگاکان و ئیدارە سەربەخۆکانیش کە بەڕێوەبەرایەتی گشتییان لە دیوانی وەزارەت نییە و ئەم دەسەڵاتانەش کاریگەریی نابێت لەسەر ئەو دەسەڵاتە کارگێڕیانەی کە لەپێش دەرچوونی فەرمانی سەرەوە شۆڕکراونەتەوە لە چوارچێوەی یاسا کارپێکراوەکان بەپێی هەردوو بەیانمان ژمارە (١٦ی سالی ٢٠١٦ و هەموارەکەی بەبەیانمان ژمارە ٩ی ساڵی ٢٠٢٠):

١- دەسەڵاتی سەرمووچەی ساڵانە (علاوة سنوية) بە فەرمانبەران تا پلەی وەزیفی (٣) و بەرەو خوار، بەپێی یاسا و ڕێنماییە کارپێکراوەکان.

٢- گواستنەوە و تەنسیبکردنی فەرمانبەران لە پلە (٣) و بەرەو خوارەوە، لەسەر میلاکی دیوانی بەڕێوەبەرایەتی گشتی و فەرمانگە و بەڕێوەبەرایەتییەکانی سەر بە بەڕێوەبەرایەتییە گشتییەکە، و میلاکی ئەو فەرمانگە و بەڕێوەبەرایەتییانەی کە بەڕێوەبەرایەتی گشتییان لە دیوانی وەزارەت و لایەنی نەبەستراوە بە وەزارەت.

٣- دەربڕینی لارینەبوون لەسەر گواستنەوە و تەنسیبکردنی ئەو فەرمانبەرانەی کە لە برگەی (٢)ی سەرەوە ئاماژەی پێدراوە بۆ وەزارەت و دامەزراوەکانی دیکە لە سنووری پارێزگا و ئیدارەی سەربەخۆ، لە دوای هاتنەدی گشت مەرج و پێداویستییەکانی هاتوو لە یاسا و ڕێنماییە کارپێکراوەکان، بە مەرجێك هیچ جۆرە پابەندییەکی دارایی زیادە لەسەر حکومەت دروست نەکات.

٤- برگەکانی (٢و٣)ی سەرەوە هەردوو وەزارەتی(خوێندنی باڵا وتوێژینەوەی زانستی، پەروەردە) ناگرێتەوە.

٥- جێبەجێکردنی دەسەڵاتەکانی هاتوو لە برگەکانی (٢) و (٣)ی سەرەوە، پەیوەستە بە ڕەچاوکردنی جێبەجێکردنی یاسای چاکسازی لە مووچە و دەرماڵە و بەخشین و ئیمتیازاتەکان و خانەنشینی لە هەرێمی کوردستان- عێراق، ژمارە (٢)ی ساڵی ٢٠٢٠، و بڕیاری ئەنجوومەنی وەزیران ژمارە (٣٣)ی ڕێکەوتی ٢٠١٩/١١/٦، و بڕیارەکانی تایبەت بە قۆناغی دووەمی جێبەجێکردنی پڕۆگرامی بایۆمەتری.

٦- جێگیرکردنی فەرمانبەران دوای تەواوبوونی ماوەی ئەزموونیان.

٧- کۆتاییهێنان بە ڕاژەی فەرمانبەران لە دوای تێپەڕبوونی ماوەی ئاگادارکردنەوەیان (اخطار) بە گوێرەی یاسا بەرکارەکان.

٨- ئاراستەکردنی سوپاس و پێزانین بۆ فەرمانبەران و دەرکردنی فەرمانی پێدانی پێشخستن (قدم) لە دەرەنجامی وەرگرتنی ئەو سوپاس و پێزانینە، بەپێی یاسا و ڕێنماییە بەرکارەکان.

٩- پێدانی گشت جۆرە مۆڵەتێکی یاسایی وەکو مۆڵەتی ئاسایی و نەخۆشی و مۆڵەتی دایکایەتی و مۆڵەتی بێ مووچە بۆ گشت پلە گشتییەکانی وەزیفە بەپێی مەرج و پێداویستییەکانی هاتوو لە یاسا و ڕێنماییە بەرکارەکان، و بڕینی ئەو مۆڵەتە و دەرکردنی فەرمانی دەست لەکارترازاندن و دەست بەکاربوونەوەی فەرمانبەران.

١٠- پێدانی مۆڵەتی خوێندن بۆ ناوەوەی وڵات، بەپێی مەرجەکانی هاتوو لە پەیڕەو و ڕێنمایی مۆڵەتی خوێندن.

١١- ئیفادکردنی فەرمانبەران بۆ ئیش و کاری فەرمی لە ناو هەرێم و عێراق کە لە (٣٠) ڕۆژ زیاتر نەبێت.

١٢- خانەنشینکردنی فەرمانبەر لە پلە (٣) و بەرەو خوارەوە بە هۆی تەواوبوونی تەمەنی یاسایی یان لە حاڵەتەکانی دیکەی مافی خانەنشینبوونی ڕێگە پێدراو لە یاسا بەرکارەکانی خانەنشینیی، بە مەرجی هاتنەدی گشت مەرج و پێداویستییەکانی هاتوو لە یاسا و ڕێنماییە کارپێکراوەکان.

١٣- پێکهێنانی لیژنەکانی لێکۆڵینەوە بەپێی حوکمەکانی یاسای بەرزەفتکاری فەرمانبەرانی دەوڵەت و کەرتی گشتی ژمارە (١٤)ی ساڵی ١٩٩١.

١٤- پێکهێنانی لیژنە پێویستەکان کە لە یاسا و پەیڕەو و ڕێنماییەکاندا هاتووە وەك لیژنەی کڕین یان بەکرێگرتن و کردنەوەی تەندەر و شیکردنەوە و لیژنەکانی خەمڵاندن و فرۆشتن و بەکرێدان.

دووەم: سەرجەم ئەو دەسەڵاتانەی لەسەرەوە ئاماژەیان پێدراوە دەبێت لە چوارچێوەی یاسا و ڕێنماییە بەرکارەکان پیادە بکرێن و وێنەی ئەو فەرمانە کارگێڕییانەی بۆ پیادەکردنی ئەم دەسەڵاتانە بدەن بە دیوانی وەزارەت، و لایەنی ڕاسپێردراو بەپیادەکردنی ئەم دەسەڵاتانە بەرپرسارێتی یاسایی لە ئەستۆ دەگرن لەم ڕووەوە. بۆ ئەم مەبەستەش بەڕێوەبەرایەتییەکانی وردبینی و چاودێری دارایی وەزارەت و لایەنەکانی نەبەستراو بە وەزارەت و دامەزراوەکانی دەستپاکی و دیوانی چاودێریی دارایی بە ئەرکی خۆیان هەڵدەستن بەپێی تایبەتمەندییان.

سێیەم: لەکاتی هەبوونی ناکۆکی لە نێوان دەسەڵاتەکانی هاتوو لەسەرەوە لەگەڵ ئەو دەسەڵاتانەی کە پێشتر دراون بەپێی هەردوو بەیانمان ژمارە (١٦)ی ساڵی ٢٠١٦ و (٩)ی ساڵی ٢٠٢٠ کار بەو دەسەڵاتە دەکرێت کە زیاتر شۆڕکراونەتەوە.

چوارەم: کار بەهیچ ڕێنمایی و بەیان و فەرمان ونووسراویك ناکرێت دوای دەرچوونی ئەم بەیانە.

پێنجەم: ئەم بەیانە لە ڕۆژی دەرچوونییەوە کاری پێدەکرێت و لە ڕۆژنامەی وەقایعی کوردستان بڵاودەکرێتەوە.

ڕێبەر ئەحمەد
وەزیری ناوخۆ